

2ns Tallers i Jornades de Memòria Oral

ipec

F E M M E M Ò R I A D E . . .

els pescadors de la Costa Brava
la guerra civil i la postguerra
la vida quotidiana a les muntanyes de Prades i a l'Arboç
la transformació del vidre al Baix Llobregat
les lluites veïnals
el treball i l'oci al Pla de Lleida durant el s. xx
la marina mercant
les transformacions socials al Montseny
la memòria popular de Sant Vicenç de Torelló

El testimoni directe de la gent ha esdevingut en els darrers temps una de les fonts d'informació més valuoses per als investigadors socials. La tècnica de l'entrevista, abans gairebé associada en exclusiva als antropòlegs, avui forma part dels mètodes més utilitzats en investigacions de tota mena. La recerca a escala local ha estat singularment una de les grans beneficiades pel seu desenvolupament.

L'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya presenta per segon any consecutiu un seguit d'experiències que han tingut lloc a l'entorn d'iniciatives proposades per les entitats que en formen part o per equips de recerca existents al nostre país. L'Observatori us proposa així un recorregut al llarg del territori per conèixer les vivències de molta gent, a la vegada personals i representatives del batec d'un país.

L'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya és un programa del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana que té com a objectius la recerca, la documentació, la difusió i la restitució del patrimoni etnològic català. L'Inventari fa anualment programes de recerca etnològica en diversos punts de la geografia catalana. Ha creat l'Observatori per a la Recerca Etnològica a Catalunya com a instrument de difusió i reflexió. S'ha dotat de la col·lecció Temes

d'Etnologia de Catalunya, eina de difusió de les recerques fetes en el marc de l'Inventari. Per altra banda, tota la documentació resultant dels projectes de recerca passa a formar part de l'Arxiu de Patrimoni Etnològic de Catalunya.

L'Observatori per a la Recerca Etnològica a Catalunya és un servei de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya. Fou creat a partir de la voluntat de conèixer puntualment i de manera actualitzada la situació de la

recerca i la difusió de l'etnologia a Catalunya. La seva metodologia es basa en el treball en xarxa amb les entitats i grups que hi ha a Catalunya dedicats al patrimoni etnològic. L'Observatori es concreta sobre el territori en els interlocutors que apareixen reflectits al mapa.

Imatges que fan parlar Palamós

Ajuda'ns a documentar el fons fotogràfic del Museu de la Pesca

Una fotografia recull una gran quantitat d'informació i genera un seguit de preguntes. Qui són els que hi surten? De quan és la imatge? Quin lloc és?...

Disposem d'imatges que, gràcies al teu ajut, ens permetran documentar millor la nostra memòria històrica.

Et convidem a participar durant cinc divendres, de 7 a 8 de la tarda, al Museu de la Pesca, en una trobada on les foto-

grafies antigues recollides durant anys pel Museu ens podran parlar, ens descobriran la seva història i ens resoldran molts dubtes gràcies a la participació de tots.

La teva experiència i memòria ens serà molt útil. Ajuda'ns a rescatar de la memòria les imatges del nostre passat més immediat.

25 de setembre de 2009
Racons de la Costa Brava

23 d'octubre de 2009
Embarcacions en blanc i negre

16 d'octubre de 2009
Navegar i pescar de nit

13 de novembre de 2009
Medicina tradicional i pescadors

11 de desembre de 2009
Mainada al port

8 de gener de 2010
Respectem prou el mar?

5 de febrer de 2010
La vida al barri de pescadors

12 de març de 2010
La màgia de la pesca del calamar

22 de gener de 2010
El Palamós d'ahir

26 de febrer de 2010
El port i la seva gent

26 de març de 2010
Barques d'abans

Horari: 19.00 h
Lloc: Museu de la Pesca
Moll Pesquer, s/n Palamós
Organitza: Museu de la Pesca
Informació: 972 601 244
www.museudelapesca.org

9 d'abril de 2010
Pescadors andalusos i murcians a Palamós

14 de maig de 2010
La pesca de la tonyina

11 de juny de 2010
Els millors peixos d'ahir i d'avui

Horari: 19.00 h
Lloc: Taverna Pepa Caneja
Pl. de Sant Pere, 14, Palamós
Organitza: Museu de la Pesca
Informació: 972 601 244
www.museudelapesca.org

Converses de taverna Palamós

Les converses de taverna, de caràcter intergeneracional, esdevenen un espai per a la participació de la gent gran, els coneixements de la qual conformen una part del nostre patrimoni immaterial. Com els vells llops de mar, al voltant d'una taula, en el marc d'una taverna al costat del port de Palamós, navegarem pel nostre passat i present marítims amb les persones que l'han viscut i l'han escrit en la memòria col·lectiva.

El pou de la memòria Arbúcies

L'objectiu d'aquest projecte és el de documentar les transformacions en el sí de la societat arbúciense en particular, i de la montsenyense a nivell general en el període de 1900 a 1960 a partir de les fotografies.

Aquesta activitat s'estructura en dues línies d'actuació. D'una banda, la documentació exhaustiva de l'extens fons d'imatges que forma part de l'Arxiu Fotogràfic del Museu Etnològic del Montseny – La Gabella, i de l'altra, la preservació i docu-

mentació de fons particulars. L'eix central serà un taller participatiu on es combinarà la documentació gràfica i el procés de digitalització.

1r Taller de Fotografia Històrica del Montseny

Sessions:
18 de desembre de 2009
15 de gener de 2010
29 de gener de 2010
12 de febrer de 2010
26 de febrer de 2010
12 de març de 2010

1r Taller de Fotografia Històrica de Sant Vicenç de Torelló

12 sessions, que es faran tots els dimecres entre el 16 de setembre i el 2 de desembre de 2009

Horari: de 17.00 a 19.00 h
Lloc: Museu Etnològic del Montseny
C. Major, 6, Arbúcies
Organitza: Museu Etnològic del Montseny
Informació: 972 860 908
www.museuetnologicmontseny.org

Desvetllem la Memòria Sant Vicenç de Torelló

L'objectiu és recuperar les fotografies que encara conserven a les seves cases els veïns de Sant Vicenç de Torelló i que expliquen bona part de la història de la ciutat i de la seva vida quotidiana. És una activitat participativa en la qual els assistents col·laboren en la digitalització i la identificació de les fotografies. El resultat final és una exposició amb les imatges recollides.

Horari: de 16.00 a 18.00 h
Lloc: Sant Vicenç de Torelló: Sala d'exposicions. Vila-seca: Torre de les Monges. Borgonyà: Casal de la Gent Gran
Organitzen: Ajuntament de Sant Vicenç de Torelló i Museu Industrial del Ter
Informació: 93 851 51 76
www.mitmanlleu.org

Recerques de memòria oral

Reus i Falset

Carrutxa desenvolupa recerques de memòria oral en àmbits força amplis: els oficis, les festes, les creences... En molts casos es tracta de recerques de llarg recorregut, que permeten retornar al cap dels anys sobre les entrevistes als diferents informants.

Aquest curs en què celebrarem el 30è aniversari de l'entitat, l'encetem amb dues conferències sobre dues d'aquestes recerques de llarga duració. D'una banda, la memòria oral de la Guerra Civil vinculada a les formes de canço-

ner. De l'altra, la vida quotidiana al poble de la Mussara, que per les seves característiques i situació és un lloc de referència al Baix Camp, especialment arran del seu despoblament a la dècada de 1950.

Viure a la Mussara: memòria oral d'un poble deshabitat

Conferència a càrrec de Laura Poblet i Montserrat Flores

Data: 2 d'octubre
Horari: 19.30 h
Lloc: Reus (lloc a confirmar)
Organitzen: Carrutxa i Arxiu Històric de Reus
Informació: carrutxa@etnocat.org

Aquestes jornades, organitzades entre l'Institut Ramon Muntaner i diferents centres d'estudis d'àmbit local i comarcal, són una petita mostra dels debats i de les recerques que estan fent al voltant de la memòria oral diferents entitats als territoris de parla catalana.

El vidre a Cervelló

Taula rodona amb diferents informants relacionats amb el món del vidre. Moderada per Francesc Pascual, president del Grup de Recerca de Cervelló, i Eva García, coordinadora del projecte «El vidre a Cervelló»

A la guerra es canta molt

Conferència a càrrec de Salvador Palomar
Data: 10 d'octubre
Horari: 18.00 h
Lloc: Arxiu Comarcal del Priorat, Castell de Falset
Organitzen: Carrutxa i Arxiu Comarcal del Priorat
Informació: carrutxa@etnocat.org
www.carrutxa.org

Data: divendres, 23 d'octubre
Horari: de 19.00 a 20.30 h
Lloc: Teatre de l'Ateneu C. de Santa Anna, s/n, Cervelló
Organitza: Grup de Recerca de Cervelló i Institut Ramon Muntaner
Informació: 936 602 971
recercavill@gmail.com
www.irmu.org

Els centres d'estudis i la memòria oral

Cervelló

Des de la seva creació l'estiu de 2003, l'Institut Ramon Muntaner ha apostat per donar suport a la recerca feta des dels centres d'estudis dels territoris de parla catalana i des del 2006, de manera especial, a la recerca vinculada al patrimoni etnològic, col·laborant amb l'IPEC.

La memòria oral és un dels temes que des de diferents vessants, perspectives, metodologies, disciplines han estat i són treballats per diferents centres d'estudis.

Els moviments socials a Nou Barris als anys setanta i vuitanta del segle xx

Barcelona

Debat amb diferents representants associatius

Data: dimarts, 27 d'octubre
Horari: de 19.30 a 21.30 h
Lloc: Casal de Barri de Prosperitat, pl. d'Àngel Pestaña, s/n, Barcelona
Organitza: Arxiu Històric de Roquetes - Nou Barris i Institut Ramon Muntaner
Informació: 933 539 516
arxiuhistoric@yahoo.es

Fets i records especials de la vida de gent gran de l'Arboç

L'Arboç

Presentació del DVD. La presentació anirà a càrrec de Paco Nogueira, Maria Jesús Serrano i Mercè Calaf, regidora de l'Àrea d'Ensenyament, Promoció Cultural i Joventut.

Data: divendres, 11 de desembre
Horari: 19.30 h
Lloc: Biblioteca Municipal. C. de Sant Jordi, 12, l'Arboç
Organitza: L'Arboç Activa't - Associació Cultural per a les Tradicions i la Història de la vila de l'Arboç i Institut Ramon Muntaner.
Informació: 679 822 226
pnogueirag@telefonica.net

La vida durant la postguerra

Barcelona

Amb la participació de Joan Àngel Frigola, Eloi Babiano, Gisela González, Lidia Álvarez i Anna Carbó.

Data: 17 de novembre
Horari: de 19.30 a 21.30 h
Lloc: Local de la Fundació de la Festa Major de Gràcia c. Igualada, 10, Barcelona
Organitza: Taller d'Història de Gràcia i Institut Ramon Muntaner
Informació: 933 684 566
taller@gracianet.org
www.irmu.org

Taller d'enregistrament i edició de vídeo

Esterrí d'Àneu

En els darrers temps l'equip de vídeo ha substituït i complementat les gravadores de veu. La imatge ens aporta més informació i sobretot més possibilitats de comunicació en un futur. Perquè això sigui possible cal, però, que les gravacions tinguin la màxima qualitat i, per aconseguir-ho, museus i investigadors han de saber treure tot el partit als equips de què disposen. Al mateix temps, per ser més operatius i obtenir millors resultats, és preferible que els investigadors puguin fer ells

mateixos aquestes gravacions. Per aquest motiu s'organitza una jornada de treball eminentment pràctica, on museus i investigadors han de portar els seus equips (càmera, trípode, etc.) perquè puguin rebre assessorament sobre:

- aspectes generals de les gravacions, útils per a tots (enquadrament, il·luminació, so, etc.),
- el treball amb màxima qualitat dins les possibilitats tècniques de cada equip
- iniciació a l'edició de petits materials que complementin exposicions i altres

Data: dimecres 11 de novembre de 2009
Horari: d'11.00 a 14.00 h i de 16.00 a 18.00 h
Lloc: Ecomuseu de les Valls d'Àneu C. del Camp, 22, Esterrí d'Àneu
Informació: 973 626 436
Professor: Xavier Piqué
Organitza: Ecomuseu de les Valls d'Àneu i Servei de Reproducció d'Imatge de la Universitat de Lleida
www.ecomuseu.com

Memòria oral al Pla de Lleida

Tàrraga

En els últims anys els treballs basats en fonts orals sobre la nostra història més recent han agafat un fort impuls gràcies a molta gent que hi està treballant des del territori i gràcies, també, a les noves tecnologies. El programa que ofereixen conjuntament el Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga i el Museu Comarcal de Cervera dona una perspectiva actualitzada de les recerques que han utilitzat aquesta tècnica, algunes de les quals encara estan en curs.

Els treballadors de la Fàbrica J. Trepat: vida laboral i social en la Tàrraga del segle xx (1914-1985)

Intervenció a càrrec de Jaume Espinagosa i Roser Miarnau (Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga)

Inventari del Patrimoni Etnològic de la Vall d'Ondara

Intervenció a càrrec d'Eduard Mayora (Museu Comarcal de Cervera i Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga)

La memòria del Pla (1931-55). Històries de vida

Intervenció a càrrec de Jordi Soldevila (Centre de Recerques Pla d'Urgell - Mascançà)

L'aprofitament històric de l'aigua a la Catalunya seca. El cas de Torrebesses (Segrià)

Intervenció a càrrec d'Ignasi Aldomà i Mateu Esquerda (Institut Tecnològic de Lleida)

Els antics usos socials i econòmics de l'Estany d'Ivars i Vilassana abans de la seva dessecació

Intervenció a càrrec de Maribel Pedrol (Consorci de l'Estany d'Ivars i Vilassana) i Roser Miarnau (Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga)

Data: Les cinc sessions tindran lloc el dia 28 de novembre de 2009
Horari: De 09.30 a 14.00 h
Lloc: Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga. c/Major, 11, Tàrraga
Organitza: Museu Comarcal de Cervera i Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga
Informació: museu@museutarrega.cat i museu@museudecervera.cat

Horari: 18.30 h
Lloc: Museu Marítim de Barcelona. Drassanes Reials de Barcelona Avda. de les Drassanes, s/n Barcelona
Organitza: Museu Marítim de Barcelona
Informació: 933 429 920 ext. 154
www.mmb.cat

Veus de la mar

Barcelona

Una de les línies d'investigació potenciades des del Museu Marítim de Barcelona és l'estudi de la marina mercant en època contemporània, amb la intenció d'incantar aquest camp de recerca poc tractat fins ara. Amb aquesta iniciativa es pretén recollir —per tal de conservar aquest valuós llegat i alhora despertar l'interès sobre aquesta temàtica— el testimoni directe dels protagonistes d'aquesta història durant la segona meitat del segle xx, període en què s'ha viscut una gran transformació en el sector que ha provocat canvis en els processos i les relacions de treball.

El treball i la lluita per les millores laborals a la marina mercant

4 de febrer
Marc legal i context econòmic

18 de febrer
El treball a la marina mercant

4 de març
Treball i lluita sindical

Informació:

Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana
Servei de Patrimoni Etnològic
Passatge de la Banca, 1-3
08002 Barcelona
Tel. 933 162 720, ext. 14617
rcosta@gencat.cat

Coorganitzen:

